

Posudek bakalářské práce

Eliška Chábová : Nederlandse samengestelde adjectieven met versterkende betekenis zonder equivalenten in het Tsjechisch

Nizozemská složená adjektiva se zesíleným významem bez ekvivalentů v češtině

Eliška Chábová se ve své závěrečné bakalářské práci věnuje nizozemským složeným adjektivům a posuzuje možnosti, které se nabízejí pro překlad do češtiny. Vzhledem k tomu, že se jedná o dva jazyky s velmi odlišnou morfológickou strukturou, není vždy jednoduché najít vhodné ekvivalenty, jejichž sémantika by prokazovala významovou shodu. Za velmi záslužné považují snahu autorky najít a hodnotit ekvivalenty a posuzovat jejich vhodnost pro překlad do češtiny.. Je si dobře vědomá obtížnosti tématu, zvláště pro analýzu z pozice nerodilého mluvčího nizozemštiny.

Cílem práce je najít vhodné možnosti překladu v situacích, kdy v cílovém jazyce neexistuje ekvivalent shodný po stránce slootvorné. Čeština jako slovanský jazyk nemá vysokou frekvenci tvorby složenin a ve většině případů je nutné volit jiný způsob překladu.

První část práce se zabývá obecnou charakteristikou tvorby složenin v různých jazycích s důrazem na rozdíl mezi germánskými a slovanskými jazyky a jejich slootvornými procesy. . Správně poukazuje na fakt, že vzhledem k rozdílnosti ve frekvenci výskytu složenin v obou typech jazyků je při překladu nutné hledat jiné ekvivalenty.

V další části práce se autorka podrobněji zabývá morfológickou a sémantickou charakteristikou nizozemských složených adjektiv se zesilujícím významem a zásadami jejich užívání v různých situacích.

Teoretická část práce dále uvádí základní zásady obecné platné pro překlad. Z hlediska cíle své práce nechává autorka bez povšimnutí případy, kdy existuje v obou analyzovaných jazycích složené adjektivum s absolutní ekvivalencí a obrací svou pozornost výhradně na případy, kdy v cílovém jazyce při překladu neexistuje ekvivalent shodný po stránce slootvorné a sémantické.. Čeština se pak ve většině případů uchyluje k přirovnání. Vedle přirovnání je možný překlad pomocí jiných frazeologických obrátů, jako jsou ustálená frazeologická spojení, metaforické výrazy nebo případně přísloví. V češtině je také velmi produktivní způsob užívání zesilujících adverbii a v usálených spojeních kombinací adverbii a adjektiv, případně lze zesílení významu docílit přidáním zesilujících předpon. Užívání předpon tohoto typu není však velmi frekventované a pro hledanou ekvivalenci má jen marginální význam. Velmi často je užívání těchto předpon běžné pouze v určité jazykové rovině a někdy působí i archaicky.

Mimo analýzu ponechala autorka také zesilující předpony latinského a řeckého původu, jejichž užívání v obou jazycích je v současné době běžné a dost časté. Tyto předpony neznamenají tedy problém z hlediska překladu.

Druhou a velmi podstatnou část bakalářské práce tvoří analýza složených adjektiv, která mají zesilující význam. Adjektiva jsou zvolena podle popsaných zásad výběru a u každého adjektiva je uveden návrh překladového ekvivalentu v češtině. Vedle přímého překladu jsou uváděny i jiné možnosti nesoucí ekvivalentní význam, včetně frazeologických výrazů a ustálených spojení.. Tato část bakalářské práce je velmi přínosná a může být i dobrou pomůckou pro překladatelskou práci.

Bakalářská práce je doplněna shrnujícími a přehlednými přílohami, které uvádějí jednotlivá analyzovaná adjektiva a jejich možné překlady.

Práce na tématu vyžadovala, aby se Eliška Chábová dobře seznámila s teoretickou literaturou týkající se morfologie, sémantiky, frazeologie a překladu. Prokázala dobrou schopnost samostatného studia a získané poznatky pak velmi dobře uplatnila ve vlastní analytické části práce. Práce je po formální stránce dobře strukturovaná, jasně vytyčuje cíle analýzy a v závěru formuluje výsledky rozboru. Zvolené téma zpracovala autorka samostatně a s přehledem.

K práci mám následující dotazy :

- str. 12 uvádí autorka názor, že zesilující adjektiva dělají jazyk přirozeným. Příklad, vysvětlení?
- na stejné straně je uvedeno, že zesilující adjektiva mohou dávat textu zastaralý rys, případně působit nadneseně. Opět příklad na ilustraci tvrzení
- str. 15, 17 : bylo by vhodné uvést překlad českých zesilujících adverbii
- .překlady by byly vítané i u uváděných přirovnání v češtině

Práce je psaná nizozemsky a nevyhne se některým chybám v morfologii i syntaxi (např. užívání vazeb s *om*). Po stránce jazykové je na úrovni bakalářského studia a odpovídá požadavkům na závěrečnou bakalářskou práci.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení *výborně*.

Praha, 25. srpna 2015

PhDr. Zdenka Hrnčířová